

Zarządzenie Nr WAO.0050.66.2021

Burmistrza Łomianek

z dnia 22 marca 2021 r.

w sprawie wprowadzenia Instrukcji odtworzenia nawierzchni w obrębie pasa drogowego, naruszonych w wyniku robót kanalizacyjnych, wodociągowych, ciepłowniczych, gazociągowych, elektrycznych, telekomunikacyjnych itp.

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 2020 poz. 713 t.j.) i art. 19 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 470 ze zm.) zarządza się co następuje:

§1

Wprowadza się Instrukcje odtworzenia nawierzchni w obrębie pasa drogowego, naruszonych w wyniku robót kanalizacyjnych, wodociągowych, ciepłowniczych, gazociągowych, elektrycznych, telekomunikacyjnych itp., stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

§2

Nadzór nad realizacją postanowień instrukcji powierza się Naczelnikowi Wydziału Inwestycji i Remontów

§3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

UZASADNIENIE

Instrukcję wprowadza się celem ujednoczenia sposobu przywrócenia nawierzchni w obrębie pasa drogowego tak, aby nie dopuścić do przedwczesnego zniszczenia nawierzchni, obniżenia klasy drogi, zaniżenia kategorii ruchu, pogorszenia warunków bezpieczeństwa ruchu, ograniczenia jej funkcji, niewłaściwego jej użytkowania.

Instrukcja stanowi katalog wymagań, które stawia Zarządca drogi na jej odtworzenie na podstawie obowiązujących przepisów.

Załącznik Nr 1

Do Zarządzenia Burmistrza Gminy Łomianki

Nr z dnia 2021r.

„INSTRUKCJA ODTWORZENIA NAWIERZCHNI I ELEMENTÓW W OBRĘBIE PASA DROGOWEGO NARUSZONYCH W WYNIKU ROBÓT ZIEMNYCH I MONTAŻOWYCH OBEJMUJĄCYCH ZLOKALIZOWANIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ NIEZWIĄZANEJ Z POTRZEBAMI ZARZĄDZANIA DROGAMI LUB POTRZEBAMI RUCHU DROGOWEGOTAKIEJ JAK PRZEWODY KANALIZACYJNE, WODOCIĄGOWE, CIEPŁOWNICZE, GAZOWE, ELEKTRYCZNE, TELEKOMUNIKACYJNE itp.”

Instrukcja została opracowana w oparciu o obowiązujące prawo i przepisy z niego wynikające, tj. Ustawę z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane(Dz.U.2020 poz. 1333), Ustawę z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. 2020 poz. 470), a także Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. 1999 nr 43 poz. 430), jak również Specyfikacji Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych.

Spis treści

1. Warunki ogólne	5
2. Odtworzenie nawierzchni bitumicznej dróg:	6
3. Odtworzenie nawierzchni gruntowej dróg:	8
4. Odtworzenie chodników z betonowej kostki brukowej:.....	8
5. Odtworzenie zjazdów z betonowej kostki brukowej:.....	8
6. Odtworzenie drogi rowerowej bitumicznej:	8
7. Odtworzenie drogi rowerowej z kostki betonowej:	9
8. Odtworzenie poboczy i zieleńców	9

1. Warunki ogólne

- 1) Wejście w teren może nastąpić po otrzymaniu decyzji na zajęcie pasa drogowego. Przed przystąpieniem do robót należy wykonać i dostarczyć do Urzędu Miejskiego w Łomiankach dokumentację fotograficzną obszaru pasa drogowego objętego zajęciem wraz z terenami przyległymi. Roboty należy prowadzić zgodnie z decyzją, zawartymi uzgodnieniami, oraz projektem budowlanym i wykonawczym. Zajęcie pasa drogowego przez sprzęt budowlany (samochody, koparki itd.) oraz składowane materiały jest traktowane równorzędnie z zajęciem pasa pod roboty.
- 2) Wykonawca robót dokona oznakowania i zabezpieczenia ich miejsca zgodnie z zatwierdzonym projektem organizacji ruchu, bądź szkicem i będzie prowadził stałą kontrolę wykonanego oznakowania, a organizacja ruchu będzie obejmować faktycznie zajmowaną strefę robót. Zobowiązuje się Wykonawcę po zakończeniu prac do przywrócenia kompletnego oznakowania stałej organizacji ruchu równocześnie z likwidacją oznakowania na czas robót. Zdemontowane w trakcie robót wszelkie elementy organizacji ruchu poziomej i pionowej oraz wszelkie barierki i płotki (progi zwalniające, oczka odblaskowe, słupki znaków pionowych wraz z tarczami), muszą być natychmiast po zakończeniu prac odtworzeniowych przywrócone na pierwotne miejsce z tym, że niedopuszczalne jest montowanie elementów uszkodzonych.
- 3) Wnioskodawca/Inwestor (właściciel urządzenia) odpowiada za prawidłowe odtworzenie nawierzchni po wykonanych robotach w w/w ulicy. Pas nawierzchni oraz pobocza sąsiadujące z robotami nie mogą być w gorszym stanie niż przed przystąpieniem do robót. Wnioskodawca/Inwestor (właściciel urządzenia) bierze na siebie odpowiedzialność i pokrycie wszelkich kosztów za prawidłowe odtworzenie nawierzchni pasa drogowego i ewentualne naprawy gwarancyjne.
- 4) Prowadzenie prac na drogach objętych gwarancją wymagać będzie wystąpienia i otrzymania od gwaranta pisemnego oświadczenia o nienaruszeniu warunków gwarancji.
- 5) W trakcie prowadzenia robót w pobliżu wpustów ulicznych należy je bezwzględnie zabezpieczyć przed przedostaniem się do ich wnętrza zanieczyszczeń. W przeciwnym przypadku należy studzienki wyczyścić, a uszkodzone elementy konstrukcyjne wymienić na nowe
- 6) Niedopuszczalnym jest zabudowywanie materiału uszkodzonego. Uszkodzone elementy należy wymienić na nowe opowiadające wzorem i grubością istniejącym

- 7) Zarządca drogi zastrzega, że w przypadku odtwarzania nawierzchni na ulicach przebudowanych, wyremontowanych lub wybudowanych po 2016 r. na podstawie projektów budowlanych, warunki odtworzeniowe mogą być ustalane indywidualnie.
- 8) Zarządca drogi do odbioru robót odtworzeniowych będzie wymagał przedstawienia przez Inwestora/Wnioskodawcę lub wykonawcę wskazanego we wniosku zajmującego pas drogowy:
  - a. pozytywnych laboratoryjnych badań warstw odtworzeniowych i konstrukcji podbudowy,
  - b. pozytywnych badań zagęszczenia gruntu,
  - c. deklaracji zgodności na wbudowane nowe materiały
  - d. gwarancji na wykonane prace odtworzeniowe min.2 lata, licząc od odbioru pasa drogowego po zakończeniu prac. (Po za drogami objętymi gwarancją- gdzie wymagane jest oświadczenie o podtrzymaniu warunków gwarancji.)
- 9) Po zakończeniu robót wszystkie zabrudzone i zanieczyszczone miejsca muszą być uprzątnięte

2. Odtworzenie nawierzchni bitumicznej dróg:

- 1) Dla odtworzenia przedmiotowej nawierzchni asfaltobetonowej należy przyjąć następujący warunek przy prowadzonych robotach w jezdni gdzie konieczne jest wykonanie wykopu obejmującego jednocześnie:
  1. więcej niż 50 % szerokości jezdni, należy dokonać bezwzględnie odtworzenia warstw konstrukcyjnych i nawierzchni całej szerokości jezdni i długości obejmującej zasięg prowadzonych prac ale nie mniej niż 5 m
  2. więcej niż 30 % ale mniej niż 50% szerokości jezdni, należy dokonać bezwzględnie odtworzenia warstw konstrukcyjnych i nawierzchni połowy szerokości jezdni i długości obejmującej zasięg prowadzonych prac ale nie mniejszej niż 5 m
  3. mniej niż 30% szerokości jezdni należy dokonać bezwzględnie odtworzenia warstw konstrukcyjnych i nawierzchni połowy szerokości jezdni i długości obejmującej zasięg prowadzonych prac ale nie mniejszej niż 5 m, poza przypadkiem wykonania wykopu poniżej wymiarów długość 1m i szerokości 1m, w tym przypadku dopuszcza się odtworzenie nawierzchni o wymiarach 1m x 1m lub mniejszej

Odtworzeniem należy objąć również uszkodzenia powstałe w trakcie prowadzenia prac nie uwzględnione w powierzchni zajęcia.

- 2) Na konstrukcję nawierzchni asfaltobetonowej w miejscu odtworzeń musi się składać:
  - warstwa odsączająca z pospółki gr. 15 cm,
  - podbudowa z tłuczni kamiennego, drogowego o frakcji 31-63 mm zaklinowana klinem kamiennym o uziarnieniu 2-8 o łącznej grubości min. 20 cm po zagęszczeniu.

- nawierzchnia asfaltobetonowa lub polimeroasfaltowa KR 3-6 ma mieć dwie warstwy, min 8 cm (AC16W) + 4 cm (AC11S) grubości.
- 3) Jeżeli z przedstawionego warunku w pkt. 1) nie zachodzi konieczność odtworzenia całej szerokości jezdni, to odtworzenie nawierzchni obejmuje szerokość połowy jezdni licząc od skrajnej jej krawędzi, po za przypadkiem lokalizacji wykopu wchodzącego na dwie połowy jezdni, w takiej sytuacji należy odtworzyć całą szerokość jezdni i długość obejmującą zasięg prowadzonych prac (również uszkodzenia powstałe w trakcie prowadzenia prac nie uwzględnione w powierzchni zajęcia.). Naprawa nawierzchni w szerokości podanej wyżej obejmuje całą konstrukcję nawierzchni ze wszystkimi jej warstwami zgodnie z pkt. 2).
  - 4) Układanie mieszanki asfaltowej ma być wykonywane w temperaturze podłoża i powietrza powyżej +5°C, na suche czyste i odpylone podłoże po uprzednim jego skropieniu asfaltem. Jeśli mieszanka będzie zbyt zimna, nie wolno jej układać, a próba ułożenia skutkować będzie ponownym wykonaniem robót nawierzchniowych.
  - 5) Jeżeli w pasie drogowym w miejscu prowadzonego wykopu występują grunty spoiste to należy wymienić grunt pod nawierzchnią na głębokości 1 m poniżej konstrukcji nawierzchni drogi na grunt niespoisty (piaski, pospółki),
  - 6) Przed przystąpieniem do robót odtworzeniowych nawierzchni należy wykonać badanie zagęszczenia gruntu. Brak pozytywnych badań wyklucza możliwość przystąpienia do wykonania nawierzchni. Wymagany wskaźnik zagęszczenia gruntu w jezdni $I_s = 0,98$ we wszystkich punktach badania i na wszystkich głębokościach do rzędnej 1.0 m co 20 cm. W przypadku wątpliwości odnośnie jakości zagęszczenia gruntu zarządca drogi zastrzega sobie prawo dokonania badań uzupełniających, których koszt ponosi wykonawca robót jeśli badania te wykażą nieprawidłowe zagęszczenie gruntu.
  - 7) Połączenie nawierzchni istniejącej z nowo układaną oraz z krawężnikiem będzie uszczelnione taśmą asfaltową na etapie układania nawierzchni lub zalane mastyksem ewentualnie masą zalewową z zasypaniem drobnym kruszywem dwukrotnie. Pierwszy raz bezpośrednio po wykonaniu nawierzchni, a w ramach gwarancji po raz drugi przed zakończeniem okresu gwarancyjnego – Zarządca drogi może zażądać kolejnych uszczelnień połączenia nawierzchni, jeśli zaistnieje taka konieczność.
  - 8) Jeśli krawężnik przy odtwarzanej nawierzchni jest przewrócony lub zapadnięty należy go wyregulować do właściwego poziomu i zaspoinować przed przystąpieniem do robót nawierzchniowych. Światło krawężnika powinno wynosić 8-16 cm z tym, że musi być ono dostosowane do warunków rzeczywistych aktualnie panujących w ulicy tj. dopasowane do chodników, wjazdów bramowych i przyległych terenów zieleni. W miejscach przejść dla pieszych światło krawężnika nie może być większe niż 2 cm.

3. Odtworzenie nawierzchni gruntowej dróg:

Odtworzenie ulic z nawierzchnią gruntową należy bezwzględnie dokonać na całej szerokości jezdni stosując podbudowę z kruszywa łamanego o frakcji 4-32 mm grubości min. 15 cm. Przed przystąpieniem do robót odtworzeniowych nawierzchni gruntowe należy wykonać badanie zagęszczenia gruntu. Powiadomienie o planowanych badaniach należy zgłosić telefonicznie na dzień przed przystąpieniem do badań, aby pracownik Wydziału Inwestycji i remontów mógł w nich uczestniczyć. Brak pozytywnych badań wyklucza możliwość przystąpienia do wykonania nawierzchni.

4. Odtworzenie chodników z betonowej kostki brukowej:

W przypadku robót w chodniku Wnioskodawca zobowiązany jest do przełożenia całej szerokości nawierzchni chodnika wraz z odtworzeniem warstw konstrukcyjnych na długości po 1,0 m obustronnie licząc od krawędzi wykopu.

Na konstrukcję chodników w miejscu odtworzeń musi się składać:

- 1) warstwa odsączająca z pospółki gr. 10 cm,
- 2) podbudowa z tłucznia kamiennego, drogowego o frakcji 2-31 mm o łącznej grubości min 15 cm,
- 3) podsypka cem-piask 1:4 gr. 4 cm
- 4) nawierzchnia z betonowej kostki brukowej gr. 6 cm

5. Odtworzenie zjazdów z betonowej kostki brukowej:

W przypadku robót w zjazdach Wnioskodawca zobowiązany jest do przełożenia całej szerokości nawierzchni chodnika wraz z odtworzeniem warstw konstrukcyjnych na długości po 1,0 m licząc od skrajnych krawędzi po obu stronach wykopu .

Na konstrukcję zjazdów w miejscu odtworzeń musi się składać:

- 1) warstwa odsączająca z pospółki gr. 15 cm,
- 2) podbudowa z tłucznia kamiennego, drogowego o frakcji 2-31 mm o łącznej grubości min 20 cm,
- 3) podsypka cem-piask 1:4 gr. 4 cm,
- 4) nawierzchnia z betonowej kostki brukowej gr. 8 cm,

6. Odtworzenie drogi rowerowej bitumicznej:

W przypadku robót w drodze bitumicznej przeznaczonej dla rowerzystów Wnioskodawca zobowiązany jest do przełożenia całej szerokości nawierzchni ścieżki wraz z odtworzeniem warstw konstrukcyjnych na długości po 1,0 m licząc od skrajnych krawędzi po obu stronach wykopu .

Na konstrukcję ścieżki rowerowej w miejscu odtworzeń musi się składać:

- 1) warstwa odsączająca z pospółki gr. 15 cm,
- 2) podbudowa z tłucznia kamiennego, drogowego o frakcji 2-31 mm o łącznej grubości min 20 cm,
- 3) podsypka cem-piask 1:4 gr. 4 cm,

- 4) nawierzchnia z mieszanki MMA gr min. 5 cm AC8S

7. Odtworzenie drogi rowerowej z kostki betonowej:

W przypadku robót w drodze rowerowej z kostki betonowej Wnioskodawca zobowiązany jest do przełożenia całej szerokości nawierzchni ścieżki wraz z odtworzeniem warstw konstrukcyjnych na długości po 1,0 m licząc od skrajnych krawędzi po obu stronach wykopu .

Na konstrukcję ścieżki rowerowej w miejscu odtworzeń musi się składać:

- 1) warstwa odsączająca z pospółki gr. 15 cm,
- 2) podbudowa z tłucznia kamiennego, drogowego o frakcji 2-31 mm o łącznej grubości min 20 cm,
- 3) podsypka cem-piask 1:4 gr. 4 cm,
- 4) nawierzchnia z betonowej kostki brukowej gr. 8 cm

8. Odtworzenie poboczy i zieleńców

Pobocza i zieleńce należy odtworzyć do stanu pierwotnego nie pogorszonego niż zastany przyjmując poniższe:

- 1) Materiał użyty na odtworzenie pobocza w postaci kruszywa mineralnego o frakcji 0-31,5mm na szerokości 0,7m lub więcej i długości zajmowanego terenu o grubości min 0,12 m . Dopuszcza się wykorzystanie materiału pierwotnego z tym, że nie może on być zanieczyszczony gruntem podłoża, spełnia w/w frakcji mineralnej i będzie składowany oddzielnie.
- 2) Jeżeli pobocze stanowi poszerzenie pasa ruchu po którym mogą poruszać się lub parkować pojazdy to odtworzenie musi być analogiczne do odtworzenia podbudowy warstwy bitumicznej drogi
- 3) Zieleńce należy odtworzyć poprzez wykonanie warstwy humusu o grubości min. 15 cm wraz z obsianiem mieszanką traw wraz z zabiegami pielęgnacyjnymi w okresie wzrostu roślin, do czasu właściwego zadarnienia terenu.

Powyższa instrukcja stanowi wytyczne dla inwestorów/wykonawców do odtworzenia pasa drogowego i jego elementów po zakończeniu robót.

Wszelkie zmiany/odstępstwa należy uzgodnić każdorazowo z Zarządcą drogi.